

บทที่ 4

การศึกษาเฉพาะด้านกฎหมาย

หลักการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นหลักการที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกเห็นพ้องต้องกันถึงความสำคัญในการที่จะปราบปรามอาชญากรที่กระทำผิดในรัฐหนึ่งแล้วหลบหนีไปอาศัยอยู่ในอีกรัฐหนึ่ง เพื่อนำตัวมาดำเนินคดีหรือมารับโทษตามคำพิพากษา เพื่อให้ความยุติธรรมแก่ผู้เสียหาย และทำให้ระบบยุติธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม คนทำผิดกฎหมายต้องได้รับการลงโทษไม่ว่าจะหลบหนีไปอยู่ที่ใด นานแค่ไหนก็ตาม

ถึงแม้ว่าประเทศต่างๆ จะเห็นถึงความสำคัญในหลักการส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ตาม แต่ประเทศต่างๆก็มีความเป็นอธิปไตยเป็นของตน โดยแต่ละประเทศใช้ระบบกฎหมายไม่เหมือนกัน เช่น Civil Law หรือ Common Law บัญญัติกฎหมายภายในของตนต่างกันตามวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของคนในชาติ ซึ่งกรณีอาจเป็นความคิดในประเทศผู้เสียหายที่ร้องขอแต่อาจจะไม่ เป็นความคิดในประเทศผู้รับคำร้องขอก็ได้ ยิ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้มีการปรับเปลี่ยนแก้ไขพัฒนาให้สะดวกรวดเร็วขึ้นตลอดเวลา แต่กฎหมายที่ เกี่ยวกับความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในแต่ละประเทศยังไม่สามารถพัฒนาให้ทันกับความคิดที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน บางประเทศเป็นความคิดแต่บางประเทศยังไม่ได้กำหนดหรือมีกฎหมายบัญญัติ ไว้ จึงทำให้ไม่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ตามหลักความผิดอาญาสองรัฐ (Dual Criminality) และ ยังบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในแต่ละประเทศต่าง เช่น มาตรฐานในการรับฟัง พยานหลักฐาน การออกหมายจับ คั้น ขัง การปล่อยชั่วคราว การดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาล การอุทธรณ์ฎีกา เอกสารสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ การแปลและรับรองเอกสารต่างๆ ทำให้การส่งผู้ร้าย ข้ามแดนแต่ละคดีต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายของประเทศผู้รับคำ ร้องขอและเมื่อส่งเรื่องไปยังกระทรวงต่างประเทศแล้ว เราก็ไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวในการ ดำเนินคดีในต่างประเทศนั้นๆ ได้ทำได้แต่รอและคอยประสานงานเมื่อทางต่างประเทศต้องการ พยานเอกสารเพิ่มหรือต้องการให้พยานบุคคลไปเบิกความหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งในทางกลับกัน ประเทศอื่นๆ ก็ไม่สามารถเข้ามายุ่งเกี่ยวในการดำเนินคดีของพนักงานอัยการไทยได้เช่นกัน

นอกจากนั้นยังมีหลักปฏิเสศการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอีกหลายประการที่แต่ละประเทศมี
 แนวนโยบายเข้มงวดไม่เหมือนกัน หลักการพิจารณาแตกต่างกัน เช่น ความผิดเกี่ยวกับการเมือง
 เป็นความผิดทางทหารความผิดที่มีโทษประหารชีวิต การไม่ส่งคนสัญชาติของตนให้แก่ประเทศที่
 ร้องขอ เรื่องสิทธิมนุษยชน เป็นต้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ อำนาจของฝ่ายบริหาร ที่มีผล
 ต่อการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งแต่ละประเทศต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีหรือไม่
 มีต่อกันด้วย อย่างเช่นประเทศไทย คำร้องส่งผู้ร้ายข้ามแดนต้องส่งให้กระทรวงต่างประเทศ
 พิจารณาเสมอโดยจะพิจารณาว่า (1) เรื่องดังกล่าวกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 หรือไม่ (2) หรือมีเหตุผลอื่นที่ไม่อาจดำเนินการให้ได้ ตามพ.ร.บ. ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2551
 มาตรา 13 (2) และนอกจากนั้นถึงแม้ว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุดให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้ว ทางฝ่าย
 บริหารก็อาจจะพิจารณาไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ได้ ตามมาตรา 22

ดังนั้นประสิทธิภาพและผลงานส่งผู้ร้ายข้ามแดน ของสำนักงานต่างประเทศ สำนักงาน
 อัยการสูงสุด อาจจะไม่เป็นดังที่คาดหวังของประชาชนที่คอยติดตามผลของคดีต่างๆว่าจะได้ตัว
 ผู้กระทำผิดมาลงโทษหรือไม่ และใช้เวลานานแค่ไหน เนื่องจากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่
 เป็นองค์ประกอบสำคัญที่กำหนดว่าจะได้ตัวผู้กระทำผิดหรือไม่ เมื่อใด

การนำระบบ การจัดการความรู้ (KMS) มาใช้ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในสำนักงาน
 ต่างประเทศ จะเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาในด้านองค์ความรู้ที่จะทำให้พนักงานอัยการและนิติกร
 ได้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานเพิ่มมากขึ้น ช่วยในการค้นคว้าหาข้อมูล กฎหมาย ระเบียบ สนธิสัญญา
 รวมทั้งบทความข้อมูลข่าวสารที่สำคัญได้และช่วยเพิ่ม ทักษะในการทำงานให้ถูกต้องตามขั้นตอน
 ทำงานได้รวดเร็ว และช่วยในการติดต่อสื่อสารประสานงานทั้งในและนอกสำนักงาน รวมทั้ง
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และประสบการณ์
 ในการทำงานของบุคลากรในสำนักงาน ทำให้เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ช่วยผู้ปฏิบัติงาน
 สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และรวดเร็วขึ้น

แต่ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น จะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสำนักงานอัยการสูงสุด ได้จัดให้มีอุปกรณ์
 คอมพิวเตอร์แก่นุคลากรอย่างพอเพียงและจัดการระบบอินเทอร์เน็ตให้สามารถติดต่อสื่อสารได้
 อย่างทั่วถึง คลอบคลุมทั้งสำนักงาน สามารถใช้งานได้ง่ายสะดวก ทุกที่ทุกเวลา หากไม่สามารถ

ใช้งานได้แล้วหรือใช้ได้บ้างไม่ได้บ้าง ก็จะไม่มีความสนใจเพราะ เป้าในการที่จะต้องรอดอย
ใช้เวลานาน เสียเวลาในการทำงาน และนอกจากนั้นการสื่อสารภายในองค์กรก็เป็นเรื่องที่สำคัญ
ทำอะไรจึงจะปรับเปลี่ยนทัศนคติบุคลากรให้หันมาสนใจในเรื่องการจัดการความรู้ และ KMS
เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ในองค์กรการประชาสัมพันธ์ยังไม่แพร่หลาย ระบบงานและ KM CENTER
ยังไม่สมบูรณ์ นอกจากนั้นบุคลากรทุกคนก็มีภาระหน้าที่ในงานประจำมากอยู่แล้ว หากเพิ่มงานตรง
นี้อีก บางส่วนอาจจะไม่ให้ความร่วมมือ และบางคนก็ไม่สนใจใฝ่หาความรู้ ยึดติดกับงานประจำ
ของตนไม่สนใจใครและสิ่งรอบข้าง ทำให้งานประสบความสำเร็จยากคงต้องใช้เวลาอีกนาน กว่าที่
จะทำให้เป็นที่ยอมรับและให้ความร่วมมือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved